

Підприємницьке право

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх спеціальностей</i>
Освітня програма	<i>Для всіх програм</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна/дистанційна/</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, весінній/осінній семестри</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ECTS / 60 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/МКР</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор (практичні / семінарські): доцент Цирфа Галина Олександрівна, +38(097)9745764; ga_tsirfa@ukr.net ; Лектор (практичні / семінарські): викладач кафедри господарського та адміністративного права Кухарчук А. М. +3(063)4718995; nastyashev95@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>http://ecampus.kpi.ua/; https://meet.google.com/wub-fsfc-tna</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Підприємницьке право» є нормативною, розроблена таким чином, щоб активізувати використання здобувачами вищої освіти знань, отриманих у ході вивчення дисциплін економічного спрямування, безпосередньо пов'язаних з організацією підприємницької діяльності з урахуванням положень, норм чинного законодавства України, в обсязі, необхідному для повного й глибокого опанування студентами основних положень законодавства. **Мета навчальної дисципліни** полягає в необхідності подальшого зміцнення правових основ законодавства під час здійснення та організації підприємницької діяльності, суворого і неухильного дотримання чинного законодавства, вироблення непримиренності до недоліків і правопорушень, дбайливого ставлення до інтересів людини і громадянина, а також суспільства в цілому. Акцент в курсі зроблено на дослідження законодавства як інструмента практичного врегулювання підприємницької діяльності.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають продемонструвати такі результати навчання.

Знання:

- стан основних проблем науки підприємницького права;
- предмет і метод регулювання;
- джерела підприємницького права, законодавство України та його структуру;
- види суб'єктів підприємницького права та їх правовий статус;
- основні напрями, зміст і правові форми державного впливу на підприємницьку діяльність;
- правові основи захисту економічної конкуренції та регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом;
- особливості правової регламентації господарських договорів і господарських зобов'язань;

- правові гарантії господарської діяльності в Україні.

Уміння:

- використовувати науковий теоретичний досвід української держави в практичній діяльності під час застосування правових норм в підприємницькій діяльності;
- аналізувати нормативно-правові акти та інші документи за допомогою різних наукових методів;
- самостійно робити правильні висновки щодо регулювання підприємницької діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни здобувачу вищої освіти бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами законодавства. Навчальна дисципліна «Підприємницьке право» у структурно-логічній схемі програми підготовки фахівця базується на таких дисциплінах що передують цій дисципліні: «Правознавство».

3. Зміст навчальної дисципліни

Денна форма

Таблиця 1.

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семинарські)	СРС
1	2	3	4	6
Розділ 1. Загальні теоретичні засади у підприємницькому праві				
Тема 1.1. Поняття підприємництва. Загальна характеристика підприємницького права.	6	2	2	2
Тема 1.2. Суб'єкти підприємницької діяльності.	6	2	2	2
Тема 1.3. Правове становище підприємств.	6	2	2	2
Тема 1.4. Правовий статус господарських товариств в Україні.	6	2	2	2
<i>Разом за розділом 1</i>	24	8	8	8
Розділ 2. Правове регулювання підприємницької діяльності				
Тема 2.1. Умови здійснення підприємницької діяльності.	6	2	2	2
Тема 2.2. Майно у підприємницькій діяльності.	8	2	2	4
Тема 2.3. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	8	2	2	4
Тема 2.4. Правове регулювання банкрутства.	8	2	2	4
Тема 2.5. Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності.	6	2	2	2
<i>Разом за розділом 2</i>	36	10	10	16
Підсумкова контрольна робота			2	2
Залік			2	6
Всього годин	60	18	18	24

Заочна форма

Таблиця 2.

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	6
Розділ 1. Загальні теоретичні засади у підприємницькому праві				
Тема 1.1. Поняття підприємництва. Загальна характеристика підприємницького права.	3,5	0,5		3
Тема 1.2. Суб'єкти підприємницької діяльності.	3,5	0,5		3
Тема 1.3. Правове становище підприємств.	6	1		5
Тема 1.4. Правовий статус господарських товариств в Україні.	8	1		7
Разом за розділом 1	21	3	0	18
Розділ 2. Правове регулювання підприємницької діяльності				
Тема 2.1. Умови здійснення підприємницької діяльності.	7	1		6
Тема 2.2. Майно у підприємницькій діяльності.	7	1		6
Тема 2.3. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	11	1	2	8
Тема 2.4. Правове регулювання банкрутства.	7	1		6
Тема 2.5. Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності.	7	1		6
Підсумкова контрольна робота			2	2
Разом за розділом 2	29	5	2	22
Залік			2	6
Всього годин	60	8	2	50

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

Базова література:

1. Основи підприємницького права України (Загальна частина) : навчальний посібник / В. А. Довбиш. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 219 с. – UFL:
<http://dovbysh.vk.vntu.edu.ua/file/5382e412bcee12a2d56ef914b52f4aeb.pdf>
2. Підприємницьке право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнеєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 120 с.
3. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / За заг. ред. С.І. Бевз / Бевз С.І. – К ПП «Фірма «Гранмна»., 2012. – 292 с. – UFL:
https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/25/pidpriemnicke_pravo_zagchastina_v_shemah.pdf
4. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. — 6-те вид., перероб. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2013. — 640 с.
5. Господарське право України : підручник : у 2 ч. Ч. 1 / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.], 2016.

Знайти зазначені матеріали можна в бібліотеці <https://ela.kpi.ua> та мережі Інтернет.

Важливе значення для вивчення дисципліни мають нормативно-правові акти. Щодо кожного нормативно-правового акту, який буде використовуватись під час засвоєння знань з окремої теми, буде надано пояснення, зокрема, - які саме норми з відповідного законодавчо-нормативного акту будуть використовуватись. Таким чином, студенту не слід читати весь закон чи підзаконний акт, а тільки ті норми, на які вкаже викладач. При цьому, зміст Основного Закону України – Конституції повинен знати кожний студент.

Надалі надається перелік основних нормативно-правових актів:

1. Конституція України від 28.06.1996. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України 16.01. 200. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Господарський кодекс України від 16.01. 2003. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
5. Кодекс України з процедур банкрутства. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
Закон Української РСР від 03.08.1990 р. - № 142 «Про економічну самостійність України». – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-12#Text>
6. Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII «Про господарські товариства». – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
7. Закон України від 14 березня 1992 року «Про оренду державного та комунального майна. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>
8. Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-УІ «Про акціонерні товариства». – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
9. Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
10. Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань В редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015. – UFL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. № 914 «Про типовий статут казенного підприємства»

Для пошуку нормативно-правових актів необхідно використовувати офіційний інтернет-портали:

1. <https://www.rada.gov.ua/> - Офіційний портал Верховної Ради України;
2. <https://court.gov.ua/> – Судова влада України

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

На лекціях дається матеріал для опрацювання у формі презентацій, лекцій-пояснень. Деякі питання лектор виносить на самостійне опрацювання.

Практичні заняття включають як перевірку теоретичного матеріалу так і використання різних активних форм навчання, зокрема, колективних дискусій, доповідей, обговорень, кейс-стаді. В процесі вивчення дисципліни студенту бажано не тільки готувати (вирішувати) завдання, а й навчатися правильно складати документи. Зокрема, за цим предметом студентам пропонується скласти господарський договір та претензію (досудову вимогу про стягнення заборгованості).

Лекційні заняття

Розділ 1. Загальні теоретичні засади у підприємницькому праві

Тема 1.1. *Поняття підприємництва. Загальна характеристика підприємницького права.*

Лекція 1. *Поняття підприємництва. Загальна характеристика підприємницького права.*

1. Сутність та види підприємництва.
2. Поняття та сутність підприємницького права.
3. Предмет метод, принципи підприємницького права.
4. Система підприємницького права.
5. Поняття підприємницького законодавства. Система джерел підприємницького права.

СРС

1. Історія становлення підприємницького права
2. Співвідношення підприємницького права з іншими галузями права.
3. Міжнародні договори як джерела підприємницького права.

Тема 1.2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

Лекція 2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

1. Правові відносини у підприємницькій діяльності.
2. Загальна характеристика суб'єкта підприємницької діяльності.
3. Фізична особа як суб'єкт підприємницької діяльності.
4. Поняття «юридична особа» у підприємницькому праві.
5. Класифікація суб'єктів підприємницької діяльності.

СРС

1. Право фізичної особи – підприємця на здійснення підприємницької діяльності
2. Деліктоздатність, як елемент господарської правосуб'єктності.
3. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи.

Тема 1.3. Правове становище підприємств

Лекція 3. Правове становище підприємств

1. Поняття, ознаки та види підприємств.
2. Підприємство як організаційна форма господарювання.
3. Види та зміст установчих документів підприємств.
4. Організаційна структура підприємства.
5. Правовий статус окремих видів підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності

СРС

1. Підприємства колективної власності
2. Підприємства приватної власності.
3. Малі, середні та великі підприємства.

Тема 1.4. Правовий статус господарських товариств та об'єднань підприємств в Україні

Лекція 4. Правовий статус господарських товариств та об'єднань підприємств в Україні

1. Поняття, види та основи функціонування господарських товариств.
2. Особливості правового статусу акціонерного товариства.
3. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю.
4. Поняття і сутність повного і командитного господарських товариств.
5. Поняття і сутність об'єднань підприємств.

СРС

1. Загальні збори та органи управління господарськими товариств.
2. Установчі документи господарських товариств.
3. Функції та компетенції господарських об'єднань.

Розділ 2. Правове регулювання підприємницької діяльності

Тема. 2.1. Умови здійснення підприємницької діяльності .

Лекція 5. Умови здійснення підприємницької діяльності .

1. Порядок створення суб'єктів підприємництва.
2. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Законодавче регулювання діяльності суб'єктів підприємництва.
4. Порядок реорганізації та ліквідації суб'єктів підприємництва.

СРС

1. Поняття: «Державний реєстратор» «Єдиний державний реєстр», «Портал електронних сервісів».
2. Порядок здійснення інформаційної взаємодія між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів.
3. Відмова у державній реєстрації.

Тема 2.2. Майно у підприємницькій діяльності.

Лекція 6. Майно у підприємницькій діяльності.

1. Поняття та види майна у підприємницькій діяльності.
2. Використання природних ресурсів у підприємницькій діяльності.
3. Використання у підприємницькій діяльності прав інтелектуальної власності.
4. Цінні папери у підприємницькій діяльності
5. Корпоративні права суб'єктів підприємництва.

СРС

1. Документарна і бездокументарна форми цінних паперів.
2. Правова природа корпоративних прав.

Тема 2.3. Договори у підприємницькій діяльності.

Лекція 7. Договори у підприємницькій діяльності.

1. Поняття та ознаки підприємницького договору.
2. Види підприємницьких договорів.
3. Функції підприємницького договору.
4. Зміст і форма підприємницького договору.
5. Претензія (досудові вимоги про стягнення заборгованості).

СРС

1. Поняття типового господарського договору.
2. Визначення сфери правовідносин у підприємницькому договорі.
3. Порядок оформлення досудових вимог про стягнення заборгованості.

Тема 2.4. Правове регулювання банкрутства.

Лекція 8. Правове регулювання банкрутства.

1. Поняття банкрутства, учасники відносин банкрутства та їх законодавче визначення.
2. Організаційно-правові питання запобігання банкрутству
3. Судові процедури та організація діяльності усіх учасників у справі про банкрутство
4. Черговість задоволення вимог кредиторів

СРС

1. Призначення Європейської конвенції «Про деякі міжнародні аспекти банкрутства».
2. Процедура оприлюднення господарським судом повідомлення про відкриття провадження у справі боржника (офіційне оприлюднення).
3. Процедура продажу майна банкрута.

Тема 2.5. Відповідальність за порушення у підприємницькій діяльності.

Лекція 9. Відповідальність за порушення у підприємницькій діяльності.

1. Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин.
2. Договірна відповідальність, відшкодування збитків.
3. Поняття, ознаки та принципи господарсько-правової відповідальності.
4. Адміністративно-господарські санкції у підприємницькій діяльності.
5. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.
6. Особливості кримінальної відповідальності у підприємницькій діяльності.

СРС

1. Відшкодування збитків суб'єктами підприємницької діяльності.
2. Штрафні та оперативно-господарські санкції.
3. Види порушень антимонопольно-конкурентного законодавства, за які настає відповідальність.

Практичні заняття

Плани практичних занять з курсу «Підприємницьке право» для здобувачів вищої освіти розроблені згідно з навчальним планом Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Мета практичних занять – надати допомогу при поглибленому вивченні теоретичних положень курсу, виробити у студентів вміння правильно орієнтуватися та застосовувати законодавство при регулюванні підприємницьких відносин.

Для підготовки до практичних занять необхідно використовувати лекційні нотатки, рекомендовану літературу та чинне законодавство України з відповідної теми.

Практичне заняття 1.

Розділ 1. Загальні теоретичні засади у підприємницькому праві

Тема 1.1. Поняття підприємництва. Загальна характеристика підприємницького права.

1. Поняття «підприємець», «підприємництво» (виникнення та еволюція цього поняття).
2. Підприємницьке право та його ознаки.
3. Система підприємницького права.
4. Підприємницьке право, як підгалузь права, підгалузь законодавства, навчальна дисципліна і як галузь права.
5. Що є предметом підприємницького права?
6. Як визначають метод підприємницького права?
7. Які є функції підприємницького права та в чому їхня сутність?
8. Джерела підприємницького права.
9. Яке значення має для правового регулювання підприємницьких відносин судова практика?

Практичне заняття 2.

Тема 1.2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

1. Поняття правових відносин у підприємницькому праві. Складові елементи правових відносин у підприємницькій діяльності.
2. Суб'єкти господарських відносин, які здійснюють підприємницьку діяльність.
3. Об'єкт господарських правовідносин.
4. Зміст підприємницьких правовідносин.
5. Характеристика правового статусу громадянина-підприємця.
6. Право фізичної особи – підприємця на здійснення підприємницької діяльності
7. Характеристика правового статус юридичної особи.
8. Правовий статус відокремлених підрозділів юридичних осіб.

Практичне заняття 3.

Тема 1.3. Правове становище підприємств

1. Поняття, ознаки види та класифікація підприємств.
2. Підприємство як організаційна форма господарювання.
3. Види та зміст установчих документів підприємств.
4. Організаційна структура підприємства.
5. Правове становище державних підприємств.
6. Загальна характеристика колективних підприємств.
7. Загальна характеристика приватних підприємств.

Практичне заняття 4.

Тема 1.4. Правовий статус господарських товариств та об'єднань підприємств в Україні

1. Загальна характеристика господарських товариств .
2. Правове становище акціонерного товариства. Види акціонерних товариств.
3. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю та з додатковою відповідальністю.
4. Правове становище повного товариства.
5. Правове становище командитного товариства.
6. Охарактеризувати малі, середні і великі підприємства.
7. Загальна характеристика об'єднанням підприємств. Види об'єднань підприємств.

Розділ 2. Правове регулювання підприємницької діяльності

Практичне заняття 5.

Тема 2.1. Умови здійснення підприємницької діяльності .

1. Порядок створення суб'єктів підприємництва.
2. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Охарактеризувати систему органів державної реєстрації.
4. Поняття державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

5. Законодавче регулювання діяльності суб'єктів підприємництва.
6. Порядок реорганізації та ліквідації суб'єктів підприємництва.
7. Суб'єкти процесу державної реєстрації.
8. Вимоги до оформлення документів, які подаються державному реєстратору.
9. Поняття та способи припинення діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Практичне заняття 6.

Тема 2.2. Майно у підприємницькій діяльності.

1. Поняття та види майна у підприємницькій діяльності.
2. Поняття нерухомі та рухомі речі за Цивільним кодексом України.
3. Поняття матеріальні і нематеріальні активи.
4. Основні фонди виробничого і невиробничого призначення.
5. Використання природних ресурсів у підприємницькій діяльності.
6. Обов'язки суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів
7. Використання у підприємницькій діяльності прав інтелектуальної власності.
8. Загальні умови захисту прав інтелектуальної власності за спеціальним законодавством.
9. Цінні папери у підприємницькій діяльності.
10. Система депозитарного обліку цінних паперів
11. Корпоративні права суб'єктів підприємництва.

Практичне заняття 7.

Тема 2.3. Договори у підприємницькій діяльності. (аналіз підготовленого самостійно договору або претензії)

1. Які вимоги ставляться до змісту господарського договору?
2. Форма договору.
3. Стадії укладення господарського договору.
4. Права, обов'язки та відповідальність сторін за відповідним договором підприємницької діяльності.
5. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.
6. Наслідки недотримання умов господарського договору.
7. Поняття та зміст претензії. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності
8. Претензія до постачальника про неналежну якість чи інші недоліки поставлених товарів або до вантажовідправника про нестачу чи пошкодження прийнятого вантажу.

Практичне заняття 8.

Тема 2.4. Правове регулювання банкрутства.

1. Сторони відносин банкрутства. Учасники відносин банкрутства.
2. Поняття «грошове зобов'язання», «неплатоспроможність».
3. Позасудові процедури банкрутства.
4. Санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.
5. Судові процедури, які застосовуються щодо боржника.
6. Повноваження арбітражного керуючого, його прав та обов'язків щодо здійснення його діяльності.
7. Охарактеризувати попереднє засідання господарського суду.
8. Що являє собою постанова суду про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури?
9. Що таке ліквідаційна маса? Дії ліквідатора по відношенню до ліквідаційної маси.
10. Визначити черговість задоволення вимог кредиторів.
11. Процедура закриття провадження у справі про банкрутство.

Практичне заняття 9.

Тема 2.5. Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності.

1. Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин.
2. Договірна відповідальність, відшкодування збитків.
3. Поняття, ознаки та принципи господарсько-правової відповідальності.
4. Підстави та мажоритарна відповідальність у господарсько-правової відповідальності.
5. Відшкодування збитків, штрафні та оперативно-господарські санкції.
6. Адміністративно-господарські санкції у підприємницькій діяльності.
7. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

7. Особливості кримінальної відповідальності у підприємницькій діяльності.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Види самостійної роботи:

Навчальними планами кафедри для нормативної дисципліни «Підприємницьке право» передбачена самостійна робота здобувачів вищої освіти. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійну роботу можна умовно поділити на два різновиди: на частину, яка органічно пов'язана з аудиторними заняттями, і на частину, що виконується за ініціативою здобувачів вищої освіти.

Під час самостійної роботи, пов'язаної з аудиторними заняттями, студенти мають опрацьовувати теоретичні основи лекційного матеріалу та питання, рекомендовані для самостійного вивчення. Це дає змогу підготуватися до виступів на семінарі, розв'язувати ситуаційні завдання, готувати реферати з обраних тем, а також зорієнтуватися в законодавчо-нормативних джерелах з правового регулювання підприємницьких відносин, порядку вирішення господарських спорів та судової практики.

Під час другої частини самостійної роботи – за ініціативою студентів і за підтримкою викладача надається можливість працювати над позапрограмами джерелами, творчо осмислюючи складні проблеми курсу та здобуваючи практичні навички з документального оформлення юридичних фактів.

Універсальною та найбільш поширеною формою самостійної роботи студентів є робота з конспектами, підручниками, нормативно-правовими актами, науковою літературою, використанням Інтернет-ресурсів. При цьому слід застосовувати виключно чинне, на момент виконання завдання (на час підготовки до заняття), законодавство. При використанні нормативно-правових актів слід застосовувати їх останні редакції.

Для використання останньої редакції доцільно використовувати відповідні аналітичні інформаційно-правові системи або вільно доступні ресурси мережі Інтернет на сайтах <http://rada.gov.ua/>, <http://nau.kiev.ua/> та інших.

Із судовою практикою при необхідності можна ознайомитися в Єдиному реєстрі судових рішень в мережі Інтернет на сайті <http://reyestr.court.gov.ua/>

Самостійною роботою з навчальної дисципліни «Підприємницьке право» слід вважати:

- постійне опрацювання матеріалів лекцій та запропоновані викладачем джерела (якщо було пропущено аудиторне заняття, слід підготувати і написати реферат за темою, що пропущена);
- набуття навиків складання господарських документів (*господарського договору, претензії, протоколу розбіжностей тощо*);
- опрацювання змісту цивільного і господарського документу;
- опрацювання способів захисту підприємництва та механізму відповідальності за змістом відповідного законодавчо-нормативного акту;
- підготовка до письмової роботи, яка проводиться в кінці семестру у вигляді модульної контрольної роботи.

Одним з основних видів семестрового контролю під час опанування навчальної дисципліни «Підприємницьке право» є виконання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується згідно з встановленими на кафедрі вимогами, у термін, зазначений викладачем.

1. Підготовка до аудиторних занять. Студенти самостійно опрацьовують завдання, надіслане викладачем:

Розділ 1. Загальні теоретичні засади у підприємницькому праві

Тема 1.1. Загальна характеристика підприємницького права.

1. Історія становлення підприємницького права.
2. Визначити галузі права України та визначити їх класифікацію. Дати визначення поняттю «підприємницьке право» і визначити його ознаки, виходячи з визначення. З чого складається система підприємницького права?
3. Охарактеризувати поняття «підприємницьке право», як підгалузі права, юридичної науки, підгалузі законодавства, навчальної дисципліни і як галузь права.
4. Що є предметом підприємницького права? Як визначають метод підприємницького права? Які є функції підприємницького права та в чому їхня сутність?

5. Які джерела є основними у підприємницькому праві? Яке значення має для правового регулювання підприємницьких відносин судова практика?
6. Користуючись сайтом Верховної Ради <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>, ознайомитись із Конституцією України. Охарактеризувати принципове положення Конституції України по відношенню до підприємницької діяльності. Яка стаття Конституції України це визначає?
7. Користуючись сайтом Верховної Ради <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>, ознайомитись із Цивільним кодексом України (ЦКУ) – опрацювати вказані викладачем норми ЦКУ.
8. Користуючись сайтом Верховної ради <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>, ознайомитись з Господарським кодексом України (ГКУ) – опрацювати вказані викладачем норми ГКУ.
9. Охарактеризувати підприємництво як вид господарської діяльності, застосовуючи статтю 42 ГКУ.
10. Охарактеризувати основні принципи підприємницької діяльності, застосовуючи статтю 44 ГКУ та порівнюючи її зі статтею 6 ГКУ. Пояснювати норми цих статей
11. Охарактеризувати кожну частину статті 43 ГКУ, яка визначає свободу підприємницької діяльності. (Як ви розумієте кожну норму цієї статті?).

Тема 1.2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

1. Охарактеризувати поняття «цивільна правоздатність» фізичної особи, посилаючись на відповідну норму цивільного законодавства. Яка норма визначає обсяг цивільної правоздатності фізичної особи? Прокоментувати відповідні статті ЦКУ.
3. Охарактеризувати поняття «цивільна дієздатність фізичної особи». Пояснити поняття: «Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років»; «Неповна цивільна дієздатність фізичної особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років». Охарактеризувати цивільну відповідальність неповнолітньої особи.
1. Охарактеризувати статтю 50 ЦКУ, яка визначає право фізичної особи (фізичної особи – підприємця) на здійснення підприємницької діяльності.
2. Охарактеризувати поняття «Юридична особа» та визначити види юридичних осіб, виходячи з норм цивільного кодексу.
3. Охарактеризувати поняття «Деліктоздатність», як елемент господарської правосуб'єктності.
9. Охарактеризувати зміст підприємницьких правовідносин, наводячи свій приклад або приклад, який запропоновано (ст. 655 (ЦКУ)).

Тема 1.3. Правове становище підприємств..

1. Загальна характеристика підприємств, їх ознаки та класифікація
2. Визначити поняття «Підприємство», назвати підприємства, які регулюються законодавством України, класифікуючи велику їх кількість за видами, їх діяльністю, формою власності, їх правовим статусом і категоріями
3. Користуючись відповідними нормами господарського кодексу України охарактеризувати:
4. Підприємства колективної власності
5. Підприємства приватної власності.
Малі, середні та великі підприємства.

Тема 1.4. Правовий статус господарських товариств та об'єднань підприємств в Україні

1. Загальні збори та органи управління господарськими товариств
2. Характеристика унітарних підприємств.
3. Правовий статус державних та комунальних підприємств
4. Характеристика корпоративних підприємств.
5. Характеристика приватного підприємства з двома та більше засновниками.
6. Правове становище акціонерного товариства. Види акціонерних товариств.
7. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.
8. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
9. Правове становище повного товариства.
10. Правове становище командитного товариства.
11. Загальна характеристика корпоративних підприємств.
12. Охарактеризувати малі, середні і великі підприємства.
13. Загальна характеристика об'єднанням підприємств. Види об'єднань підприємств.
14. Поняття і правове становище холдингових компаній

Розділ 2. Правове регулювання підприємницької діяльності

Тема 2.1. Умови здійснення підприємницької діяльності .

1. Керуючись нормами спеціального Закону визначити головну умову здійснення підприємницької діяльності - Державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.
2. Засвоїти систему органів у сфері державної реєстрації.
3. За допомогою відповідних норм спеціального Закону, засвоїти поняття: «Державний реєстратор» «Єдиний державний реєстр», «Портал електронних сервісів», ознайомитись з відомостями Єдиного державного реєстру, ознайомитись із **порядком** здійснення інформаційної взаємодія між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів.
4. Ознайомитись із розділом IV Закону, який визначає процедуру та порядок проведення державної реєстрації. З'ясувати у яких випадках відбувається відмова у державній реєстрації.

Тема 2.2. Майно у підприємницькій діяльності.

1. Майно суб'єктів підприємництва (загальні поняття).
2. Використання природних ресурсів у сфері господарювання (з посиланням на норми Конституції, Господарського кодексу, Цивільного кодексу і спеціальних законів)
3. Використання у підприємницькій діяльності об'єктів інтелектуальної власності (з посиланням на норми Конституції, Господарського кодексу, Цивільного кодексу і спеціальних законів).
4. Ознайомитись із наступними законодавчими актами і визначити роль кожного з них по відношенню до об'єктів інтелектуальної власності.: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. /Паризький Акт від 24.07.1971, змінений 02.10.1979. Україна приєдналася 31.05.1995.; Паризька конвенція про охорону промислової власності (20.03.1883). Україна приєдналася 25.12.1991; Закон України «Про авторське право і суміжні права» ; Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»; Закон України «Про охорону прав не промислові зразки».
5. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» ; Закон України «Про судову експертизу»; Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» .
6. Цінні папери у господарській діяльності (з посиланням на норми Господарського кодексу, Цивільного кодексу і спеціальних законів, зокрема Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок»)

Тема 2.3. Договори у підприємницькій діяльності.

Що треба зробити, опрацювуючи самостійно договір:

1. Знайти готовий типовий господарський (підприємницький) договір в Інтернеті.
2. Встановити сферу правовідносин.
3. Внести обов'язкові елементи договору (реквізити); придумати і зазначити суб'єктів господарювання – сторін договору і, виходячи з цього, правильно оформити вступну частину договору.
4. Договір складається з розділів (частин). Кожний розділ (частина) повинна містити відповідну і повну інформацію. Для цього слід опрацювати всі необхідні норми відповідного законодавства. Обов'язково посилатись на норми законодавства вписуючи іншим кольором пояснення
5. Особливу увагу приділити частині (розділу) «Предмет договору». Інші частині (розділи) можуть бути різними, в залежності від того, які підприємницькі правовідносини буде обрано.

Тема 2.4. Правове регулювання банкрутства.

Допоміжні запитання для опрацювання даної теми:

1. Призначення Європейської конвенції «Про деякі міжнародні аспекти банкрутства». Коротко охарактеризувати Конвенцію. Призначення Кодексу України з процедури банкрутства. Назвати й інше законодавство, що регулює провадження у справах про банкрутство.
2. Охарактеризувати сторони відносин банкрутства. Назвати й охарактеризувати кожного з учасників відносин банкрутства
3. Охарактеризувати поняття «грошове зобов'язання», «неплатоспроможність».
4. Охарактеризувати заходи щодо запобігання банкрутству боржника - юридичної особи та позасудові процедури. Що таке *позасудові процедури* ?
5. Охарактеризувати *санацію* боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.
6. Охарактеризувати *процедуру оприлюднення* господарським судом повідомлення про відкриття провадження у справі боржника (*офіційне оприлюднення*). З якою метою це робиться?

7. Назвати *судові процедури*, які застосовуються щодо боржника. Назвати всі *стадії провадження у справі про банкрутство*.
8. Ким подається заява про відкриття провадження у справі про банкрутство, що вона повинна містити? Підстави прийняття чи відмови в прийнятті заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство чи залишення заяви без руху.
9. Охарактеризувати *стадію відкриття* провадження у справі про банкрутство. Які заходи щодо забезпечення вимог кредиторів може здійснювати господарський суд? Мораторій на задоволення вимог кредиторів.
10. Охарактеризувати процедуру *розпорядження майном боржника*. На який строк вона вводиться? За якою процедурою відбувається виявлення кредиторів та осіб, які мають бажання взяти участь у санації боржника?
11. Охарактеризувати *етап введення процедури санації боржника* Ким призначається *керуючий санацією* і за якими правилами? Охарактеризувати повноваження керуючого санацією на цьому етапі. Охарактеризувати класи кредиторів (як групуються кредитори?). Що може містити *план санації*? Охарактеризувати *звіт керуючого санацією*. Кому керуючий санацією зобов'язаний подати *письмовий звіт*?
12. Що являє собою *постанова суду про визнання боржника банкрутом* та відкриття *ліквідаційної процедури*? З якого часу провадження у справі про банкрутство відбувається відкриття ліквідаційної процедури? Охарактеризувати функції господарського суду у ліквідаційній процедурі. Охарактеризувати повноваження ліквідатора.
13. Що таке *ліквідаційна маса*? Дії ліквідатора по відношенню до ліквідаційної маси. Охарактеризувати процедуру продажу майна банкрута. Що повинен містити звіт ліквідатора?
14. Охарактеризувати *черговість задоволення вимог кредиторів*.
15. Охарактеризувати процедуру *продажу майна на аукціоні*, порядок проведення аукціону

Тема 2.5. Відповідальність за порушення у підприємницькій діяльності.

1. Поняття відповідальності у підприємницькому праві.
2. Функції господарсько-правової відповідальності.
3. Підстави та наслідки відповідальності у підприємницькому праві.
4. Форми господарсько-правової відповідальності.
5. Строки реалізації відповідальності у підприємницькому праві.
6. Відшкодування збитків суб'єктами підприємницької діяльності.
7. Штрафні та оперативно-господарські санкції.
8. Види порушень антимонопольно-конкурентного законодавства, за які настає відповідальність.

12. Аналіз конкретних навчальних ситуацій (case study) – метод навчання, призначений для вдосконалення навичок і отримання досвіду в наступних областях:

- виявлення, відбір і вирішення проблем;
- робота з інформацією - осмислення значення деталей, описаних в ситуації;
- аналіз і синтез інформації і аргументів ;
- робота з припущеннями і висновками;
- оцінка альтернатив;
- слухання і розуміння інших людей - навички групової роботи.

Кейс повинен:

- бути написаний простою і дохідливою мовою;
- повністю відображати сутність проблематики;
- містити власне бачення студента вирішення поставленої задачі;
- бути обґрунтованим.

Обсяг «кейсу» становить 2-5 сторінок.

Рішення кейсів рекомендується проводити в 5 етапів:

Перший етап - знайомство з ситуацією, її особливостями.

Другий етап - виділення основної проблеми (основних проблем), виділення факторів і персоналій, які можуть реально впливати.

Третій етап - пропозиція концепцій або тим для «мозкового штурму».

Четвертий етап - аналіз наслідків прийняття того чи іншого рішення.

П'ятий етап - рішення кейса - пропозиція одного або декількох варіантів (послідовності дій), вказівка на можливе виникнення проблем, механізми їх запобігання та вирішення.

Кейс вирішується студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Строк виконання – 2 тижня з визначеного викладачем терміну.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування лекцій та семінарських занять є обов'язковим.

Правила поведінки на заняттях: активність, високий рівень підготовки та дисципліна. На семінарських заняттях можна користуватись технічними засобами, мобільними телефонами, ноутбуками при опрацюванні нормативно-правових актів. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Буде вимагатись активна участь студента на практичних заняттях. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни. Немає конкретної кількості пропущених практичних занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем (виконання завдань) і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив практичні заняття, може отримати низький рейтинг, який не дозволить допустити такого студента до заліку. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені, а практичні завдання виконані студентом. Контроль знань (розуміння) студента пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри публічного права, або під час перерви у навчальному занятті («на парі»). Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Студенти, які пропустили практичні заняття, можуть не допустити зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювавши відповідні теми і виконавши завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Варто це робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять.

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Студент на практичному занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Це також характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, виконання завдань, контрольна робота (МКР).

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу.

Семестровий контроль: залік.

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) Відповіді на запитання, публічний виступ чи презентація, участь у обговореннях та доповнення відповідей інших студентів на практичних заняттях;
- 2) Участь у практичних вправах, вирішення задач або ситуаційних завдань, рольові ігри або розв'язання кейсів;

- 3) **МКР** (дві контрольні роботи) .
- 4) за необхідності – **залік**.

Поточний контроль: опитування за темою заняття, участь у практичних тематичних вправах, виконання завдань.

Здобувач вищої освіти отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на практичних заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Важливим елементом опанування навчальної дисципліни є участь у різних видах практичних вправ а також їх розбір, аналіз та оцінювання.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на практичних заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і шістнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 6-8 практичних заняттях) і 16-й тиждень (за результатами роботи на наступних 6-8 практичних заняттях) навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

Передбачається проведення двох контрольних робіт - в період першого і другого календарних контролів відповідно.

Семестровий контроль: залік

Здобувач вищої освіти може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: відвідування не менше 60% семінарських занять («закриття» пропусків шляхом вчасного виконання відповідних завдань не вважається пропуском) , участь у, як мінімум, трьох практичних вправах на практичних заняттях і виконання як мінімум однієї контрольної роботи, атестація за результатами одного з календарних контролів.

Здобувачі, які набрали протягом семестру **0-49 балів**, до заліку не допускаються.

Здобувачі, які набрали протягом семестру **50-59 балів**, зобов'язані скласти залік.

Якщо семестровий рейтинг більше 60 балів студент може не виходити на залік, а отримати оцінку «автоматом».

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

Залікова контрольна робота проходить у формі опрацювання одного із видів практичних вправ. Викладач вказує студенту на будь-яке, не виконане ним практичне завдання, і пропонує зробити самостійний аналіз підприємницьких відносин обраної вправи.

Співбесіда може проходити за окремими питаннями, що були винесені на залік.

Підсумковий рейтинг студента:

Таблиця 3.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях (відповіді на запитання, публічний виступ чи презентація, участь у обговореннях та доповнення відповідей інших студентів на практичних заняттях)	40	5	8	40
3.	Участь у практичних вправах,	30	5	6	30

	вирішення задач або ситуаційних завдань, рольові ігри або розв'язання кейсів.				
5.	Контрольна робота	30	15	2	30
	Всього				100

Робота на практичних заняттях:

(максимальна кількість балів на одному практичному занятті складає 5)

Таблиця 4.

активна участь у роботі практичного заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії	5
активна участь у роботі практичного заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді	3-4
надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення завдання без обґрунтування.	1-2

Участь у практичних вправах та розв'язання ситуаційних завдань

(максимальна кількість балів за дану форму роботи складає 30 балів за весь період курсу)

Таблиця 5

Студент працював на всіх або ж на переважній більшості проведених занять, відповідально ставився до участі в практичних вправах. Здійснював аргументований аналіз розроблених особисто договору, презентації за участі інших студентів, об'єктивно їх оцінював, формулював поради щодо можливих варіантів поведінки сторін підприємницьких відносин.	20-30
Студент працював на більшості проведених занять, відповідав з деякими неточностями на запитання, проте, за допомогою викладача виправляв свої відповіді.	10-20
Студент працював на окремих проведених заняттях, виконував не всі передбачені практичні вправи, допомога викладача не приносила бажаних результатів.	0-10

Для отримання здобувачем вищої освіти відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка (RD) переводиться згідно з таблицею:

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою (Табл.5):

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Працюючи на лекції студенту варто конспектувати основні поняття, ознаки, класифікації, визначення, алгоритми, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції

(думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Важливим у належній підготовці студента є вироблення в нього вміння працювати з нормативно-правовими актами. Ознайомлюючись із новим для себе законом, кодексом, постановою, інструкцією, слід, насамперед, намагатись виявити сферу їх застосування (тобто, зміст суспільних відносин, які ними врегульовуються), мету і завдання їх створення, наскільки детально певний нормативний акт врегулює відповідні відносини. Необхідно ознайомитись зі структурою документа, намагаючись зрозуміти логіку його побудови (тобто, викладення нормативного матеріалу) і зміст основних положень.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: кандидат історичних наук, доцент кафедри господарського та адміністративного права Цирфа Г. О., викладач кафедри господарського та адміністративного права Кухарчук А. М.

Ухвалено кафедрою господарського та адміністративного права (протокол №3 від 19.10.2020)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №6 від 25.02.2021)

Перелік питань, які виносяться на залік:

1. Виникнення та еволюція поняття підприємництва.
2. Загальна характеристика понять «підприємець» та «підприємництво».
3. Співвідношення понять «підприємництво» і «бізнес».
1. Характеристика галузі підприємницького права.
2. Предмет, метод та система підприємницького права .
3. Підприємницька діяльність: поняття, ознаки та співвідношення з господарською діяльністю .
4. Особливості законодавства України про підприємництво.
5. Поняття та види джерел підприємницького права.
6. Система підприємницького законодавства.
7. Закони України як джерела підприємницького права.
8. Підзаконні нормативні акти як джерела підприємницького права.
9. Локальні акти як джерела підприємницького права.
10. Підприємницька правоздатність і її співвідношення з цивільною правоздатністю.
11. Момент виникнення підприємницької правосуб'єктності.
12. Поняття та класифікація суб'єктів підприємництва.
13. Об'єкт підприємницьких правовідносин.
14. Зміст підприємницьких правовідносин.
15. Юридичні факти, як підстави виникнення, зміни або припинення підприємницьких правовідносин.
16. Право фізичної особи – підприємця на здійснення підприємницької діяльності
17. Характеристика правового статусу юридичної особи.
18. Правовий статус відокремлених підрозділів юридичних осіб.
19. Загальна характеристика підприємств, їх ознаки та класифікація
20. Характеристика унітарних підприємств.
21. Правовий статус державних та комунальних підприємств
22. Характеристика корпоративних підприємств.
23. Характеристика приватного підприємства з двома та більше засновниками.
24. Правове становище акціонерного товариства. Види акціонерних товариств.
25. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.
26. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
27. Правове становище повного товариства.
28. Правове становище командитного товариства.
29. Загальна характеристика корпоративних підприємств.
30. Охарактеризувати малі, середні і великі підприємства.
31. Загальна характеристика об'єднанням підприємств. Види об'єднань підприємств.
32. Поняття і правове становище холдингових компаній
33. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
34. Система органів у сфері державної реєстрації.
35. Державний реєстратор, його повноваження.
36. Загальна характеристика поняття «єдиний державний реєстр».
37. Характеристика порталу електронних сервісів.
38. Загальна характеристика відомостей що вносяться до Єдиного державного реєстру.
39. Загальна характеристика порядку державної реєстрації фізичних осіб – підприємців.
40. Загальна характеристика порядку державної реєстрації юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності .
41. Документи які подаються державному реєстратору для реєстрації суб'єкта.
42. Підстави для перереєстрації суб'єктів підприємництва.
43. Підстави для анулювання реєстрації.
44. Загальна характеристика правового режиму майна у підприємницькій діяльності.
45. Поняття нерухомі та рухомі речі за Цивільним кодексом України.
46. Поняття матеріальні і нематеріальні активи.
47. Основні фонди виробничого і невиробничого призначення.
48. Використання природних ресурсів у підприємницькій діяльності.
49. Обов'язки суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів.
50. Використання у підприємницькій діяльності прав інтелектуальної власності.

51. Загальні умови захисту прав інтелектуальної власності за спеціальним законодавством.
52. Загальна характеристика цінних паперів у підприємницькій діяльності.
53. Загальна характеристика системи депозитарного обліку цінних паперів
54. Загальна характеристика корпоративних прав суб'єктів підприємництва.
55. Загальна характеристика поняття: «договір» «господарський договір».
56. Загальна характеристика видів господарських договорів.
57. Характеристика змісту, форми та порядку укладення підприємницького договору.
58. Права, обов'язки та відповідальність сторін за відповідним договором підприємницької діяльності.
59. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.
60. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання у виконанні умов підприємницького договору.
61. Загальна характеристика поняття та змісту претензії.
62. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.
63. Характеристика визначення поняттю «банкрутство» .
64. Характеристика визначення поняттю «грошове зобов'язання».
65. Загальна характеристика суб'єктів (учасників) у справі про банкрутство.
66. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.
67. Державний орган з питань банкрутства та його повноваження у цій сфері.
68. Підстави для визнання боржника банкрутом.
69. Процедура оприлюднення відомостей про справу про банкрутство.
70. Загальна характеристика поняття «санація».
71. Загальна характеристика процедури санації у справі про банкрутство.
72. Мирова угода у справі про банкрутство.
73. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство.
74. Черговість задоволення вимог кредиторів у справі про банкрутство.
75. Припинення провадження у справі про банкрутство.
76. Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин.
77. Договірна відповідальність, відшкодування збитків.
78. Загальна характеристика господарсько-правової відповідальності.
79. Відшкодування збитків, штрафні та оперативно-господарські санкції.
80. Загальна характеристика адміністративно-господарських санкцій у підприємницькій діяльності.
81. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.
82. Види порушень антимонопольно-конкурентного законодавства, за які настає відповідальність.
83. Особливості кримінальної відповідальності у підприємницькій діяльності.

Методичні рекомендації до написання ДКР (заочна форма навчання)

Для студентів заочної форми навчання навчальним планом кафедри передбачено виконання домашньої контрольної роботи (ДКР).

Контрольна робота передбачає вирішення одного із варіантів, кожний з яких включає в себе два завдання: теоретичне питання та практичне завдання.

Виконуючи контрольну роботу, студенту необхідно ретельно ознайомитись з відповідними положеннями чинного законодавства та теорією з предмету «Підприємницьке право».

Виконання кожного завдання передбачає чітку аргументовану відповідь на поставлені в ньому запитання, обґрунтування тієї чи іншої точки зору, для чого необхідно використовувати чинне законодавство, а також рекомендовані як зразок документи.

Короткі, не аргументовані належним чином відповіді на запитання (навіть, якщо вони правильні), не будуть зараховуватися.

Оцінюється незадовільно і робота, що виконана з використанням лише онлайнресурсу та позбавлена елементів самостійності. Тобто, не допускається механічне переписування копіювання онлайнресурсу (статей, нормативних актів), забороняється застосовувати плагіат а також списування з чужої роботи.

Виконання кожного завдання повинно показати уміння студента застосовувати теоретичні знання на практиці.

Контрольна робота виконується у відповідності з **варіантами, які встановлюються викладачем** .

Завдання 1

Громадянин Німеччини Клаус Шальк здійснює систематичну самостійну діяльність в Україні з надання посередницьких послуг з метою отримання прибутку. Чи є Клаус Шальк суб'єктом підприємництва (господарювання) ?

- 1) *Визначити і охарактеризувати норму Конституції, яка встановлює право на підприємницьку діяльність.*
- 2) *За яких умов фізична особа може здійснювати своє право на підприємницьку діяльність? Який кодекс це визначає? Назвати точно норму і прокоментувати її.*
- 3) *Хто в Україні вважається суб'єктом господарювання. Який кодекс визначає суб'єктів господарювання? Назвати і прокоментувати статтю по відношенню до статусу Клауса Шалька.*

Завдання 2. Громадянин України Васильченко П.Р., сплативши реєстраційний збір у встановленому розмірі та маючи намір здійснювати підприємницьку діяльність (продавати вирощену в особистому підсобному господарстві продукцію рослинництва) без створення юридичної особи, подав до органу державної реєстрації документи, необхідні для такої діяльності.

- 1) *Чи має право на здійснення підприємницької діяльності гр. Васильченко П.Р.?*
- 2) *Які нормативно-правові акти застосовуються для регулювання підприємницької діяльності фізичних осіб?*
- 3) *Яка відповідальність настає для фізичної особи - підприємця за зобов'язаннями, пов'язаними з підприємницькою діяльністю?*

Задання 3. У приміщенні навчального закладу було розміщено оголошення, у якому господиня К. пропонувала взяти на квартиру двох студенток для проживання на строк не менше одного року з оплатою 2 000 (дві тисячі) гривень за місяць. Ознайомившись із текстом оголошення, працівники районної державної податкової інспекції відвідали господиню К. і вказали їй на необхідність зареєструватися в якості фізичної особи-підприємця. Господиня К. відмовилася виконувати вимогу працівників податкової служби, оскільки вона бере на квартиру студенток вперше; квартира є її особистою власністю, яку вона може використовувати за будь-яким призначенням. Окрім того, вона вчасно оплачує комунальні послуги та податки. Перед державою невиконаних зобов'язань не має.

- 1) *Чи присутні в даному випадку ознаки підприємницької діяльності ?*
- 2) *Чи підлягає господиня К державній реєстрації як фізична особа-підприємець? Відповідь на це питання надати за відповідними нормами Цивільного і Господарського кодексів.*
- 3) *Чи обґрунтованою є вимога працівників державної податкової служби?*

Задання 4. Міністерство промисловості видало наказ про утворення державного комерційного підприємства. За умовами наказу підприємству на праві господарського відання передавалося майно необхідне для здійснення господарської діяльності. Розмір частки держави у статутному капіталі не визначався. Державне підприємство уклало договір поставки із акціонерним товариством, однак умови договору першим не були виконані. Акціонерне товариство пред'явило позов до держави в особі казначейства, в якому вимагало відшкодувати завдані йому невиконанням договору збитки. Представник казначейства заперечив позов на тій підставі, що комерційні державні підприємства не фінансуються з державного бюджету, вони є самостійними суб'єктами господарювання щодо яких у держави існують лише корпоративні права. З цих міркувань держава не може нести відповідальності за зобов'язаннями свого комерційного підприємства, а воно повинно відповідати у межах належних йому грошових коштів.

- 1) *Охарактеризувати правове становище державного комерційні підприємства*
- 2) *Посилаючись на відповідну норму законодавства охарактеризуйте статус майна державного комерційного підприємства.*
- 3) *Охарактеризуйте правові відносини, які склалися в даному випадку.*
- 4) *В якій нормі, якого кодексу встановлено, що держава та орган, до сфери управління якого входить державне комерційне підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями.*
- 5) *Як ви поясните останнє речення, що комерційне підприємство повинно відповідати у межах належних йому грошових коштів?*

Задання 5. Казенне підприємство «Експериментальний завод» отримало від міністерства, до сфери управління якого належало, 700 тисяч гривень на розробку нового приладу. Однак цих коштів вистачило лише на закупівлю необхідного устаткування, матеріалів та оплату праці працівникам на 3 місяці. За енергоресурси (електроенергія, газ) підприємство не змогло розрахуватися, що спричинило подання енергопостачальними компаніями позовів про стягнення заборгованості казенного підприємства у сумі 83 тисячі гривень.

1. *На яке майно казенного підприємства може бути звернене стягнення для покриття цього боргу?*
2. *Що є джерелами формування майна казенного підприємства?*
3. *Чи може бути казенне підприємство визнане банкрутом?*
4. *Які обов'язки щодо казенного підприємства несе міністерство (відомство), до сфери управління якого воно належить?*

Задання 6. Троє громадян, які мешкають у м. Макарів Житомирської області, вирішили створити господарське товариство, яке б характеризувалося:

- можливість залучення коштів інших осіб (не засновників) з метою створення значного за розмірами капіталу;
- незначним ризиком для учасників товариства у разі негараздів в його діяльності;
- за законодавством - найбільш спрощений вихід засновника з товариства;
- можливість формування виконавчого органу не лише з учасників товариства, а й з найманих працівників.

Уважно співставте зазначені ознаки з нормами відповідного спеціального Закону, який регулює діяльність саме такого виду господарського товариства. Назвати спеціальний Закон і відповісти на питання:

- 1) *Якому виду господарського товариства відповідають ці ознаки?*
- 2) *Які дії мають виконати засновники для реалізації свого задуму?*
- 3) *Куди повинні звернутися засновники господарського товариства для реєстрації свого підприємства?*

Задання 7.

Лозенко, Карпенко, Сидорчук вирішили створити товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «Тернопіль-Інвест». Учасники домовилися про такі внески: Лозенко – 10 000 гривень грошима, комп'ютер вартістю 8 000 гривень, принтер вартістю 4 000 гривень. Карпенко – 18 000 гривень грошима, які він одержав у кредит, комплект офісних меблів вартістю 5 000 гривень; Сидорчук – 1000 акцій ПАТ «Львівнафтопродукт» номінальною вартістю 5,25 грн. кожна на суму 5 250 гривень, які сторони оцінили за курсовою вартістю на суму 10 500 гривень. Грошова оцінка внесків відбувалася за згодою учасників Товариства на основі ринкових цін.

Реєстраційний орган відмовив у реєстрації товариства, мотивуючи це тим, що у складеному капіталі є частка, заборонена законодавством, а також вважає, що оцінка внесків завищена і потрібно надати

документи, які свідчать про належність майна, яке вноситься в складений капітал учасникам (накладна, чек, технічний паспорт).

1. Охарактеризувати правове становище ТОВ, з вказівкою на законодавчі акти, які регулюють правовий статус цього товариства.
2. Користуючись відповідними нормами, відповідного спеціального Закону надати відповідь: Який документ для цього товариства є установчим? Які відомості повинен містити цей установчий документ про ТОВ.
3. Що за законом може бути вкладом до статутного (складеного) капіталу ТОВ?
4. Чи може бути внесений вклад у негрошовій формі? Пояснити, посилаючись на відповідну норму спеціального Закону.
5. Про яку частку, заборонену законодавством, йдеться в задачі? Пояснити посилаючись на відповідну норму спеціального Закону.
6. Протягом якого часу кожен учасник товариства повинен повністю внести свій вклад до складеного капіталу ТОВ?

Задання 8. З метою створення АТ «Едельвейс», у червні було проведено розподіл акцій між засновниками, які здійснили повну їх оплату. Серед засновників було 16 осіб. Установчі збори АТ були скликані у листопаді. В установчих зборах взяли участь особи, які придбали акції, у кількості 12 осіб. Після відкриття зборів, виникло питання щодо їх правомочності. Учасники зборів дійшли до висновку, що вони правомочні. На зборах були прийняті рішення з питань про: - заснування товариства; - затвердження оцінки майна, що внесено засновниками; - затвердження статуту товариства; - утворення органів управління товариства; - затвердження результатів розміщення акцій. Усі рішення прийняті кваліфікованою більшістю у $\frac{3}{4}$ голосів.

- 1) За яких умов установчі збори акціонерного товариства вважаються правомочними?
- 2) В який строк мають бути скликані установчі збори?
- 3) Окресліть коло повноважень установчих зборів акціонерного товариства. Вкажіть правові наслідки прийнятих рішень.

Задання 9. Громадська організація «Просвіта», яка створена з метою підняття культурного та освітнього рівня своїх членів, виступила єдиним засновником господарського товариства, в статуті якого було передбачено, що воно є підприємством об'єднання громадян. Бажаючи бути власником майна, яке буде набувати підприємство внаслідок своєї господарської діяльності, громадська організація передала належне їй майно утвореному підприємству на праві господарського відання, а за собою залишила право власності на це майно та на надходження підприємства після його державної реєстрації. Предметом діяльності утвореного підприємства громадська організація обрала надання страхових і туристичних послуг.

- 1) Яка норма ЦК визначає правовий статус філії та представництва?
- 2) Охарактеризуйте законність дій громадської організації «Просвіта».

Задання 10. Державне авіабудівне підприємство, не маючи можливості (через відсутність необхідних коштів) протягом останнього півріччя розплатитися з своїми кредиторами, а також у зв'язку з відмовою міністерства, до відання якого входило це підприємство, надати останньому фінансову допомогу, звернулося до господарського суду з заявою про порушення відносно підприємства справи про банкрутство. До заяви були додані: копії установчих документів підприємства, балансовий звіт за останній фінансово-господарський рік, перелік кредиторів підприємства.

1. Який сенс підприємству-боржнику виступати ініціатором порушення відносно себе справи про банкрутство?
2. Які фактичні підстави для порушення справи про банкрутство?
3. Які документи в цьому разі мають бути подані разом з заявою?
4. Які судові процедури можуть бути застосовані до підприємства-боржника?
5. Які особливості провадження у справі про визнання банкрутом державного підприємств?

Задання 11. ПАТ «Експорт» звернулося до господарського суду із заявою про визнання ТОВ «Сервіс» банкрутом, оскільки згідно з актом звірки проведених розрахунків заборгованість останнього у розмірі 24 тис. грн. не була сплачена протягом трьох місяців.

1. Яку ухвалу повинен винести господарський суд?
2. Які умови встановлені для порушення провадження у справі про банкрутство?

Задання 12.

Керуючий санацією через два місяці після винесення ухвали про санацію боржника подав комітету кредиторів план санації боржника. Після ознайомлення з планом санації комітет кредиторів подав його керуючому санацією для затвердження.

Посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України, дайте відповідь на такі запитання:

1. *Хто вправі схвалювати план санації боржника?*
2. *Хто затверджує план санації боржника?*
3. *Які правові наслідки затвердження плану санації боржника?*